

Tisztelt Rektor Úr, tisztelt Konferencia!

A magyar származású Nobel-díjas tudós, Wigner Jenő még gimnazista diákként közölte szüleivel, hogy elméleti fizikus szeretne lenni. Praktikus szemléletű édesapja kíváncsian kérdezte, vajon hány ilyen állás van Magyarországon? Az ifjú Wigner őszinte volt: talán úgy kettőre, háromra lehet szükség. A családfő elgondolkodott, majd beíratta az egyetemre, de inkább vegyészmérnököknek. Mint mondta, az mégiscsak egy „életre valóbb” szakma.

Nehéz lenne a szigorú atyával vitatkozni, és a tanulmányok is a fiú javára váltak, hiszen a vegyészet valóban életre való tudomány.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Tisztelettel köszöntöm a Pannon Egyetem és az Amerikai Vegyészmérnök Szövetség közös szervezésében létrejött ICOSSE'15 tanácskozás résztvevőit.

A tudomány – amióta világ a világ – az emberiség égető kérdéseire keres és talál válaszokat. Így van ez a kémiával is. Hosszan sorolhatnánk az élet minőségét javító eszközöket, a sorsfordító innovációkat és az egyre célratörőbb technológiákat, amiket a vegyészeknek köszönhetünk.

A tudomány felelőssége azonban nem áll meg az első válasznál. Az idő magával hozhatja a korábbi megoldások elavulását. Bármi, amit az ember a fejlődés érdekében, segítő szándékkal létrehozott, néhány év vagy évtized múlva az ellenségünké válhat. A korábbinál nagyobb mértékben terheli a környezetet, idővel megváltoznak a tulajdonságai, s olyan mellékhatások válnak később ismertté, amelyekre nem is gondoltunk.

Emlékezzünk csak a CFC gázok „forradalmára”, majd a néhány évtized múlva bekövetkezett ózonréteget károsító hatására!

Vagy egy még hétköznapiabb példa: évente nagyjából 1 billió PVC-alapú zacskót gyártunk. Az előállítás olcsó – és egy pillanat műve. Aztán használjuk mindegyiket talán 20 percig, majd a természettől várjuk, hogy 200, netán 1000 évig küzdjön a lebontásával.

De felidézhetjük a növényvédő szerek és műtrágyák használatát is, melyek valaha a tömegélelmezési gondok megoldásában jelentettek előrelépést. Néhány évtized múlva pedig azt tapasztalták, hogy e szerek maradványai súlyosan károsítják vizeinket.

Ahogy a vegyipar szerepe kulcsfontosságú volt a jólét megteremtésében és a fejlődésben, úgy válik egyre meghatározóbbá napjainkban immáron a fejlődés fenntarthatóságának megőrzésében. Eddig leginkább az olcsó, hatékony megoldásokat kerestük. Most már azt is tudjuk, hogy messzebbre kell látnunk. A társadalom egyre határozottabb kérdéseket szegez a kutatóknak, a fejlesztőknek és a gyártóknak is.

Vajon tudunk-e úgy gyarapodni, hogy közben nem csökkentjük utódaink életésélyeit? Ki tudjuk-e váltani azokat a mérgező anyagokat, amelyek ma még tartósan felhalmozódnak a környezetünkben? Tudunk-e olyan ipart működtetni, amely nem tekinti személtlerakónak a természetet? Milyen életciklussal számolunk egy-egy új termék esetében?

Örömmel látom, hogy a jelen tanácskozás résztvevőit is ehhez hasonló kérdések foglalkoztatják. Önök tudják, hogy józan, környezettudatos gondolat csak ott születhetett, ahol a tudomány, a technológia, a fenntarthatóság, az élet iránti felelősség és a tisztességes üzlet céljai összeérnek.

Bízom benne, hogy Balatonfüred sok kiváló, életre való gondolat ihletője lesz, ezért mindannyiunk érdekében sok sikert kívánok az eszmecserejükhöz!

Budapest, 2015. május „26„

Üdvözlettel

Áder János
Áder János